

Pangandussektori I kvartali 2020 ülevaade

Pangandussektori laenude aastakasvu tempo ulatus esimeses kvartalis 0,9%ni võrreldes eelmise aasta sama perioodiga. Kasv sisaldas ka Luminori Läti ja Leedu filiaale, ilma milleta oleks laenujäägi kasv olnud 5,7%. Eesti pangandussektori laenujääk kasvas võrreldes lõppenud aasta neljanda kvartaliga 0,5%. Laenukasvu vedasid majapidamised, kelle huvi eluasemelaenude järele püsis suur. Mittefinantsettevõtete (sh riigiettevõtete) laenumaht kasvas aastaga 1%, ainult riigiettevõtete laenumaht kasvas seejuures 21%. Erasektori ettevõtete laenujääk aga hoopis kahanes 0,5% võrreldes eelmise aasta sama perioodiga. Pangandussektori laenujääk oli esimese kvartali lõpus 27,76 miljardit eurot ja hoiuste jääk 28,67 miljardit eurot.

Põhinäitajad	IV kvartal 2019	Muutus	I kvartal 2020
Laenujäägi aastakasv	7,3%	?	0,9%*
Hoiuste jäägi aastakasv	12%	?	12%
Laenude ja hoiuste suhtarv	101%	?	97%
Pikaajaliste viivislaenude osakaal laenuportfellis	0,75%	?	0,80%
Likviidsuskattekindaj	146%	?	144%
Kasum	75 mln €	?	109 mln €
Kulude ja tulude suhe	54%	?	52%
Omakapitali tootlikkus	7,7%	?	9,2%
Varade tootlikkus	0,96%	?	1,14%
Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv	25,7%	?	26,3%

*Sisaldab Luminori filiaale; eelnenud kvartaliga võrreldav (Luminori filia alideta) laenujäägi kasv oli 5,7% y/y

Pangandussektori laenude aastakasvu tempo ulatus esimeses kvartalis 0,9%ni võrreldes eelmise aasta sama perioodiga. Kasv sisaldas ka Luminori Läti ja Leedu filiaale, ilma milleta oleks laenujäägi kasv olnud 5,7%. Eesti pangandussektori laenujääk kasvas võrreldes lõppenud aasta neljanda

kvartaliga 0,5%. Laenukasvu vedasid majapidamised, kelle huvi eluasemelaenude järele püsis suur. Mittefinantsettevõtete (sh riigiettevõtete) laenumaht kasvas aastaga 1%, ainult riigiettevõtete laenumaht kasvas seejuures 21%. Erasektori ettevõtete laenujääk aga hoopis kahanes 0,5% võrreldes eelmise aasta sama perioodiga.

Hoiuste mahu kiire kasv esimeses kvartalis jätkus. Hoiused kasvasid 12% võrreldes eelmise aasta sama perioodiga ja 1% võrreldes eelmise aasta viimase kvartaliga. Laenukasvust kiirem hoiuste kasv langetas laenu-hoiuste suhtarvu eelnenud kvartali 101%lt 97%le, mis on madalaim näitaja alates 2002. aastast.

Mittetöötavate laenude osakaal moodustas sarnaselt eelmise aasta neljanda kvartaliga konsolideeritud tasemel 1,6% kõikidest laenudest. Suurema mittetöötavate laenude osakaaluga laenujäägist paistsid silma eraisikute tarbimislaiendele keskenduvad pangad. Üle 90 päeva viivises olnud laenude puhul oli aga märgata kvaliteedi halvenemist – esimese kvartali lõpuks oli selliseid laene 0,8% pangandussektori laenumahust. Neljanda kvartali lõpus oli sama näitaja 0,75%. Teisalt oli pikaajaliste viivislaenude osakaal esimese kvartali lõpus siiski madalam kui aasta tagasi ehk 0,93%.

COVID-19 kriis Eesti pangandussektorit esimeses kvartalis oluliselt ei mõjutanud ning pankade likviidsus oli jätkuvalt hea. Märtsi lõpus täitsid kõik pangad kehtestatud likviidsuskattenuuet (LCR) varuga, sektori keskmine LCR näitaja ületas miinimumtaset 1,4 kordselt.

Pangandussektor teenis esimeses kvartalis soolo arvestuses puhaskasumit 109 miljonit eurot, mida on 35 miljonit rohkem kui eelmises kvartalis ja 24 miljonit rohkem kui aasta varem. Suuremat tulu teenis pangandussektor peamiselt tänu dividendidele ning intressi- ja teenustasude väiksematele kuludele.

Eesti pankade varade mahus on eluasemelaenude osakaal võrreldes euroliidu pankadega kaks korda suurem

Eesti ja Euroopa Liidu pangandussektorite varade struktuurides paistavad silma erinevused eluasemelaenude ja kauplemisvarade osakaaludes, selgub Euroopa Keskpanga andmetest. Kui Eesti pangandussektori varadest moodustavad 2019. aasta andmete järgi eluasemelaenud 29%, siis Euroopa Liidus 15%. Samal ajal on Euroopa Liidu pankadel kauplemisvarasid ja derivatiive kokku 18% varadest, Eesti pankadel aga keskmiselt vaid 0,4% varadest. Eesti pangad võtavad seega rohkem krediidiriski ja Euroopa Liidu pangad (finants)tururiski. Oluliselt erineb ka raha ja nõuete osakaal keskpangas - Eesti pankadel on neid keskmiselt 16% ja Euroopa Liidu pankadel keskmiselt 7% ning see viitab Eesti pangandussektori varade madalamale riskitasemele võrreldes Euroopa Liidu pankadega.

Peamised arengusuunad ja riskid

- COVID-19 kriis ei mõjutanud oluliselt Eesti pangandussektori näitajaid 2020. aasta esimeses kvartalis.
- Laenukasv aeglustus, kuigi majapidamiste huvi eluasemelaenude ja tarbimislaiendude vastu oli ka aasta esimesel kolmel kuul veel suhteliselt kõrge. Kiire laenukasv puudutas kõige enam väiksemaid panku.
- Kõiki laenuliike puudutav risk seostub eelkõige majanduskeskkonnaga, mis on COVID-19 kriisi mõjude tõttu sel aastal halvenenud.

-
- Pankade krediitkvaliteet on jätkuvalt hea - pikaajaliste ehk üle 90 päeva viivises olevate laenu osakaal oli esimese kvartali lõpus vaid natuke kõrgem kui kolm kuud varem, kasvades 0,75%lt 0,8%le, ent püüdes allpool aasta varasemast tasemest.
 - Lähema aasta jooksul võib pikaajaliste viivislaenu osakaalu tõsta nii üldine majanduskeskkonna halvenemine kui ka maksepuhkuste ja riiklike toetusmeetmete lõppemine. Pikaajalised viivised olid esimese kvartali lõpus jätkuvalt allahindlustega kaetud.
 - Pangad on likviidsed ning esimese kvartali lõpus tegeleti ka likviidsuse suurendamisega.
 - Pankade kasumlikkus püsis hea (ROE 9,2%), ületades ka Euroopa Liidu keskmist näitajat (ROE u. 6%). ROE näitab, kui palju teenib pangandus tulu aktsionäride investeringult. Esimese kvartali kasumlikkust toetas oluliselt erakorraline dividenditulu
 - Pankade kapitaliadekvaatsuse näitajad tugevnesid. Tugev kapitaliseeritus aitab võimalike kriisi mõjul tekkivate krediitkahjumitega edukamalt toime tulla.

[Pangandussektori kvartali ülevaated](#)

Viimati muudetud 22.07.2020